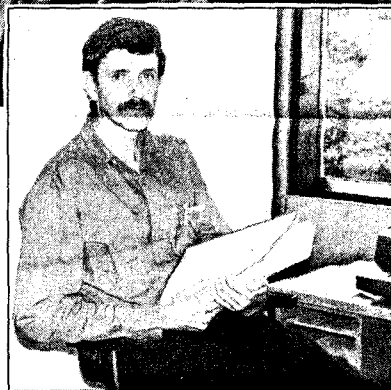

103756

ØKENDE: Brevbunken til 1.arkivar Kåre Olsen fra krigsbarn som leter etter sine tyske fedre, vokser stadig. (Foto: Mette-Helene Berger)

Krigsbarn leter etter sine fedre

Et stadig økende antall krigsbarn fra andre verdenskrig ønsker kontakt med sine tyske fedre. Tiden leger mange sår, og det er ikke lenger noen skam å fortelle at far er en tysk soldat. Riksarkivet har de siste årene fått hundrevis av henvendelser fra menn og kvinner mellom 40 og 50 år, som vil møte sine tyske fedre før det er for sent.

N METTE-HELENE BERGER

– Det kan kanskje overraske at tallet på krigsbarn som søker sine tyske fedre bare øker og øker. Men dersom man studerer hver sak nøye, er det egentlig ikke så forbausende. Tyskerbarn var i etterkrigsårene noe man ikke snakket høyt om. Men etter som årene har gått, har det blitt lettere å ta saken opp.

For noen har spørsmålet blitt aktuelt nå, fordi mødrene først på dødsleiet har opplyst at de fikk barn med en tysk soldat. I andre tilfeller har sannheten kommet fram gjennom slektninger og etter morens død.

Mange mennesker har et inntest behov for å få visshet omkring sin avstamning, sier 1. arkivar Kåre Olsen ved Riksarkivet til Nationen.

Røde Kors

De fleste henvendelsene til Riksarkivet kommer enten fra barnet selv, eller via Røde Kors. Denne organisasjonen sørger ofte for at partene gjenforenes, dersom det er ønske om det.

– Den nye adopsjonsloven gir barn rett til å vite hvem deres biologiske foreldre er. Det er en av årsakene til at så mange nå søker sine biologiske fedre. Henvendelsene kommer for øvrig både fra Tyskland og Norge, sier oppsporingskonsulent i Røde Kors, Kirsten Nilsen.

– Dersom gjenforeningen skal finne sted, må begge parter ville det. Barna har krav på å vite navnet på sin far, men vi oppgir ikke adresse, dersom faren ikke vil det. Ingen har krav på kontakt med sin biologiske far, sier Nilsen.

10 000

Under andre verdenskrig ble det født mellom 8 000 og 10 000 barn med norsk mor og far fra de tyske styrkene. I de fleste tilfellene var fedrene tyske solda-

ter, men det var heller ikke uvanlig at krigsbarn hadde fedre fra Østerrike eller et av de andre landene som deltok i Norge under krigen.

«Rushet»

Da okkupasjonen var over fikk Sosialdepartementet ansvaret for saksmappene med opplysningene om krigsbarna, og mappene ble sendt til de respektive Fylkesmenn. Målet var at krigsbarna skulle komme inn under de samme ordningene som andre barn født utenfor ekteskap.

I 1980 anså Sosialdepartementet arbeidet sitt som avslut-

ter, og alle protokoller, kartotek og øvrig arkivmateriale ble sendt til Riksarkivet.

Interessen for å finne sitt opphav har økt de siste årene.

På 1980-tallet ble interesseorganisasjonen Norsk Krigsbarnsforbund opprettet. Det tok med andre ord 40 år før oppmerksomheten rundt disse forholdene ble av en slik art at de det handlet om fant det naturlig å få en organisasjon til å ivareta sine interesser.

Barnebarn vil vite

Etter hvert begynner også krigsbarnas barn å vise interesse

for fortiden. Dersom de får fullmakt fra krigsbarna selv, har også etterkommerne rett til å få vite. Fedrene fra Tyskland har derimot ingen rett til å få vite hvem barnet er eller hvor det befinner seg.

– Interessen for dette temaet er stadig økende. Neste måned kommer det for eksempel et tysk TV-selskap hit for å lage et dokumentarprogram om krigsbarn, sier Kirsten Nilsen.

Hun legger til at Røde Kors ikke tar betalt for arbeidet de utfører for å finne ut av familieforholdene fra krigen.